

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quomodo ad horam in luce Ioannis exultarint?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

enim Deum in ordinem cogi impium sit, cum illius testimonium toti mundo praeponderet. Quod si de hominum testimonio agitur, proprium iustissime videtur rejici, eo quod unusquisque sibi faueat, nec contra se aliquis infesta & aduersa deponat, ut docet Cyprian. Ep. 69. ad Florentium.

VERSUS 34.

Ego autem non ab homine testimonium accipio, sed hac dico, ut salui sitis.

QUESTIO I.

An non accipiat ab homine testimonium?

§. 1. **M**issas Ioannes erat ut testimonium perhiberet de lumine, ideo & hoc testimonium dinumerat, quamuis ab homine daretur, id Christus accepit. Verum hic comparatio est: Non enim indigere se alieno testimonio, opera euidentius testificari. Ioannis testimonium ipsorum causa datum.

§. 2. Protestatio illa non efficit, quo minus auctoritas infallibilis, qua in controuersis utimur, non sit etiam humana. Nam partim diuina est partim humana, ab auctore homini inspirata, & per hominem proposita. Hic Christus apostolos testes esse voluit, ipsos homines, sed tamen diuino testimonio instructos. Quare Anabaptistae & Phanatici à vero longe aberrant, dum diuinas reuelationes ita iactant, ut hominum & scripturarum magisteria auferantur. Hominum enim opera docere Deus statuit homines, ut qui eos audirent, Deum audire dicerentur. Sic Malach. 2. Ephel. 4. Luc. 2. Iam olim entusiasmus ille invaluit, ut queritur Iren. lib. 3. cap. 2. Tertull. de praescript. multis locis.

Testimonia
diuina per
homines
dantur.

VERSUS 35.

Ille erat lucerna ardens & lucens, vos autem voluistis ad horam exultare in luce eius.

QUESTIO I.

Quomodo ad horam in luce Ioannis exultarunt?

§. 1. **I**oannis testimonium commendat; Erat enim lucerna lucens & ardens, per tenebras ad vitam deducens. Iudaei magno primum gaudio eum exceperunt, adeo ut Messiam putarent, deinde vero de Christo eius testimonium repudiauerunt, acerbique infectati sunt, adeo ut dicerent: *Demonium habet.* Receperunt Ioannem in speciem cum insignem ad eum legationem mitterent, sed cum eorum vitia tangeret, resiliabant. Tantum ac tam sanctum apparuisse prophetam magnae sibi gloriae ducebant, eumque Messiam fore sperabant, à quo omnes locupletarentur, totoque orbe dominarentur, cum vero ad vitae emendationem verba fieri audirent, & descendas cupiditates summo praedone odio infectati sunt. Nam virtutum commendatione, vitiorumque manifestatione reprobi irritantur.

Ioannē re-
pudiauerunt.

Commendatione Ioannis eorum proteritiam, insolentiamque accusat. Deus lucernam tanquam paterfamilias bonus accendit, ut sequerentur, illi lucem aspernati sunt, atque in ea ad breue tempus exultant. Caluinus ait: *proteruē saltare, quam sine progressu in ea ambulando progredi maluisse, addit vero: Ideo dicit ad tempus, vel ad horam: qua voce eorum stulti-*

tiam perstringit, quod putarint fluxa & euanida proteritia aeternam Dei lucem posse extinguere. Ita hodie Papista, quotquot Deus pios doctores Ecclesiae suae tanquam accensa lumina dedit, in contrarium usum trahunt, quasi illis propofitum sit oculos lucis aspectu sibi perstringere. Nec modo lucernis lucis aspectu suffocandum Dei lucem, sed etiam in tenebris saepe exultant, ut cum aduersus puram Euangelij doctrinam insulsis rabularum suorum commentis superbiunt.]

Pios doctores à Deo datos agnoscimus omnes. Syrus habet *דבש חיה* *debschhecharun*, glorificare vos: de tanto enim propheta magnifice gloriabantur, eosque non minus insigni beneficio, quam solem nobis donatum dicimus, at quos Caluinus pro doctoribus habet, Zwingleum, Bullingerum, Bucerum, & ceterosque pestes, nos apostatas esse scimus, de fumo abyssi progressos obscurare orbem terrarum. Nec rabularum commentis superbumus, sed martyrum sanctorum, patrumque, & vniuersae antiquitatis testimonio doctrinam nostram confirmari merito gloriamur, aduersus profanas haereseon nouitates praescribimus, nec timemus ne regni caelorum hereditatem non adaequamus, si eadem via, qua martyres ac confessores ite-

VERSUS 36.

Ego autem habeo testimonium maius Ioanne: Opera enim quae dedit mihi pater ut perficiam ea, ipsa opera quae ego facio testimonium perhibent de me, quia pater misit me.

QUESTIO I.

An operum testimonium sufficiens fuerit?

§. 1. **M**agnum erat testimonium Ioannis, ut quo nemo maior inter natos mulierum surrexerat: sed aliud testimonium habere se ait, quod maius sit Ioanne, testificante scilicet, non enim persona Ioannis & Christi, sed testimonium Ioannis, sed Ioannes testis cum operibus testificantibus comparatur, ideo dicitur *משה ואהרן וכל בני ישראל*, Syrus *כח* *chach* *Rabbo men lauchanan*, maior praeter Ioannem; nec opus correctione, ut interponatur *et* *Ioannis* testimonio Ioannis, ut Beza in sua versione fecit. Nam neque id Graecus textus habet, neque Syrus, imo ne Tremellius quidem & Iunius Caluini aliter vertunt, quam nosler. Hoc igitur testimonium sunt ipsa opera adeo magna, & illustria, ut quamuis contumaces animos flecterent in veritatis agnitionem posset. Sed illa obstratio, & voluntaria occaecatio oculorum, qua, & Christum & Ioannem repudiauerunt, ita animos obstruxit, ut nulla parte gratiae diuinae adiutum patefacerent.

§. 2. Questionem Caluinus proponit. *An ad probandum quantum satis est, Christum esse filium Dei valent miracula?* Respondet ille: *Signa prophetarum non vltra se protendisse, quam ut prophetas ostenderent, Dei seruos esse, qui auctoritatem aliter obtinere non poterant, sed Deus filium suum aliter extollere voluit.*

Obscure rem inuoluit, & tamen suam haeresein destruit. Dicendum enim est: miracula ad id confirmandum valere, quod credi sibi postulant illi, qui miracula faciunt. Prophetarum Dei seruos, à Deo missos esse miraculis probant. Christus Dei filium se esse professus est, idcirco cum eum in finem miracula pararet, ut hoc crederetur, sufficientia fuerunt. Nunquam